بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2019/HC-A/106
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތައް:** 1. އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޝީދު / ފެންޑާގެ، ދ. ކުޑަހުވަދޫ
  2. މުޙައްމަދު ސަލީމް / ހުދުފިނިފެންމާގެ، ތ. ކިނބިދޫ
- **އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:** އަލީ ޖަވާދު / އެންދެރިމާގެ ، ރ. އިނގުރައިދޫ
- **ފައިސަލާގެ ގޮތް:** އެއްބަސްވުމާއެކު [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

ފައިސަލާކުރި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފް އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ނިންމި ތާރީޚް:
16 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1443
21 ނޮވެމްބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނު ތާރީޚު: 25 ޖުމާދަލްއޫލާ 1440 / 31 ޖަނަވަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 1137/Cv-C/2017
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **ބާވަތް:** އެއްބަސްވުމާމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 11 އޭޕްރީލް 2017
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 18 އޮކްޓޫބަރު 2018

ވަރަށް، އެއްބަސްވުމާއި މެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

- [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާ: (މި ނުކުތާއަކީ [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] ނުކުތާ [illegible])

މައްސަލައިގެ ފަރާތްތައް:

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ގެ ޝަރީޢަތުން [illegible] ނިންމާފައިވާ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި، [illegible] އަބްދުއްރަޝީދު[1] އާއި ހ. [illegible]، [illegible]ގެ މުޙައްމަދު ސަލީމް[2] (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތައް" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި)ގެ ފަރާތުން ހިތްހަމަނުޖެހޭތީ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުން ބެލި ޝަރީޢަތެކެވެ.

2. މި ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފަށް ދެކޮޅު ފަރާތަކީ ހ. [illegible]، [illegible] އަލީ ޖަމީލް[3] (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފަށް ދެކޮޅު ފަރާތް" މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި) އެވެ.

ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަ:

3. ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލައަކީ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި / [illegible]، [illegible] [illegible] ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވިފައިވާ "ބިން"[4] އެއް [illegible] [illegible] 04 ޖަނަވަރީ 2013 ގައި އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޝީދާއި، މުޙައްމަދު ސަލީމާއި، އަލީ ޖަމީލް (މި 3 މީހުން [illegible]) [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިގޮތުން [illegible] 03 މީހުންގެ ނަމުގައި [illegible] އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޝީދާއި، މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން އަލީ ޖަމީލްއާ މި ބިން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އެއްވެސް ބިންގަނޑެއް [illegible]

---

[1] ދ.ރ.އ. އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A075081

[2] ދ.ރ.އ. އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A079216

[3] ދ.ރ.އ. އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A012586

[4] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު (04-I) P1S09SB-01

އަބްދުއްރަޝީދުއާއި، މުޙައްމަދު ސަޢީދުއަށް ދިފައިންނާތީ، މި ދޯނި ގަތުމުގެ މުޢާމަލާތުގައި ވާހަކަ ދެކެވި އަދަދު ކުރުވުނު ފަދައިން އެ އަގުގައި އެއްބަސްވުމަށް އަމަލުކުރާކަން އެއީ ޖަވާބުގެ މަސައްކަތް އަދުދަކާން ދިނުމާއި، މި ދޯނިޖަހާ އަންނަނިވި އަބްދުއްރަޝީދުއާއި، މުޙައްމަދު ސަޢީދުއާއި އެއީ ޖަވާބު މި 03 މަސް ދުވަސް ފަހުން ގަނޑުވާލާ ދޯނިޖެއްސުމަކަށް ކަނޑައެޅި ދިނުމަށް ހުށަހެޅި އެއީ ޖަވާބުގައި ދައުވާކުރާ ދައްކަވާފައިވާ އަދުދާއި އަބްދުއްރަޝީދުއާއި މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ވާރުތަން ހުކުމް ކުރެއްވި މައްސަލައެވެ.[5]

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ގެ މައްސަލައިގައި ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.[6]

" ދެންފަހެ، ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމާއެކު، ކ. ގުރައިދޫ / ފެހިވާގެ އަހުމަދު އަބްދުއްރަޝީދުއާއި، ތ. ކިނބިދޫ / ހުރުވިޔަންމާގެ މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ވަކީލު ރ. އިނގުރައިދޫ / އޮންނަރާގެ އަލީ ޖަވާދުގެ މަސައްކަތް ދަޢުވާކުރާ ހުރަހަށްފަހު މި މައްސަލައިގައި ހ. މަލިކާދު / ފަރިތޯވާގެ އާދަމް އަބްދުލްލަޠީފު ނަގުގައި ތަޢާރުފްކުރި ކަންވައިލާ "ކަރި" އެވިކާ ދޯނި ދައުވާކާ ވަކަށްކާއި ދައުލަތުން ވަކިވެ ބިމުސްތަފާކަން ގަތުމާ 03 (ތިނެއް) ވަނަގެ މުދަލުގައި އަލަށް އިއްޔަސްލުމުގެ ވަޒީފާކަން މި މައްސަލައިގައި ދައުވާކުރާ ވަކާލާތުން ސަރީއަތުން ހުކުރީ ވިދާޅުވުންތަކާއި ސަރަހަ ހުކުމްގެ ހުކުމްކުރުން އެދިވަން ނުކުތީ، ތ. ކިނބިދޫ / ފެހިވާގެ އަބްދުއްރަޝީދުއާއި، ރ. އިނގުރައިދޫ / ހުރުވިޔަންމާގެ، މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ވަކާލާތުން ހުކުރީ މިއަދާ ސަރީއަތުން ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި، މިގޮތުގެމަތީން ޙުކުމްކުރީމެވެ."

---

[5] ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ގެ މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުކަމުގެ ރިޕޯޓް

[6] ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ގެ މައްސަލާގެ ޙުކުމް

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތައް

.5 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ގެ ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނުވާކަމަށްބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި އެނުކުތާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވާހަކަދައްކަވާފައިވެއެވެ.

-5.1 އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދަށުކޯޓުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޝަކުވާ އަދި ރައްދު ހުއްޖަތްތަކާއި އަދި އެ ހުކުމުގައި ދެކެވުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިނުވުމަކީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) އާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ،

-5.2 އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަލީލަކީ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ކާފީ ދަލީލެއް ނޫންކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ހުވާއެއްކަ ދަތިވެ ފުރިހަމަކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދިނުމަކީ މަތީ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުގެ ނިންމުންތަކުން އިސްތިޤްރާރުވެފައިވާ އުސޫލެއްކަމުގައިވީނަމަވެސް އެފަރާތުން ހުވާއެއްކަ ދަތިވެ ފުރިހަމަކުރުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ފުރުޞަތު ދީފައިނުވުމަކީ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 އާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ

6. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި 06 (ހައެއް) ޝަފަހީ ހެކިން ހުށަހަޅައިފައެވެ. އެ 06 (ހައެއް) ހެކިންގެ ތެރެއިން ސިވިލް ކޯޓުގައި ހެކިބަސް ނަގާފައިވަނީ 04 (ހަތަރެއް) ހެކިންގެއެވެ. ޝަފަހީ ހެކިންގެ އިތުރުން ލިޔުމީ ހެކިވެސް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އޭގެތެރޭގައި އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އެމް.އައި.ބީ އެކައުންޓުގެ ތަފްސީލް އެނގޭނޭ ޗިޓުތަކާއި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން މުޙައްމަދު ސަލީމް [illegible] ހަވާލުކުރި ކަން އަންގައިދިނުމަށްޓަކައި ހުށަހެޅި ލިޔުމެއް ހިމެނެއެވެ.

7. ސިވިލްކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ދަޢުވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވާ މައިގަނޑު އެއް ނުކުތާއަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ހުރި ކަންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ. [illegible] އެ [illegible] [illegible] ވަކި ވަކިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅި ހެކިތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޝަފަހީ ހެކިބަސް

އާދަމް އަބްދުއްލަތީފު[7] / [illegible]، [illegible] [illegible]

8. އާދަމް އަބްދުއްލަތީފަކީ "ލާރި" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތެވެ. އާދަމް އަބްދުއްލަތީފުގެ ހެކިބަހުން ބަލާއިރު، އޭނާ ބޭނުންވެފައިވަނީ އޭނާގެ އަތުން ކޯރި ވިއްކާލަން އެންމެ ފުރަތަމަ ވާހަކަދައްކާފައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކާއި، އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯރި ވިއްކާލުމަށް އެއްބަސްވުމަކާއި [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތަށް ވިއްކާލަން އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އޭނާއަށް [illegible] ވާހަކަ ދައްކާފައިވަނީ

---

[7] ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ ކާޑު ނަންބަރު A028971

ބުނެފައިވެއެވެ. ނަމަވެސް ދިނުން އެއްވެސް ކަމެއް އެއްބަސްވުމެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކުން ސާބިތުކޮށްދެއްކުމުން ކަމަށާއި ދޯނި ވިއްކާލުމާއި ގުޅިގެން ދޯނީގެ އަގުގެ ފައިސާ ދެއްކި ކަން ބެއްލެވުމަށް އާދަމް އަބޫބަކުރު ބުނެފައިވި ނަގުދު ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/400,000ރ (ހަތަރު ލައްކަ ރުފިޔާ) އާނާއާ ހަވާލުކުރިކަމަށާއި، މި ފައިސާ ހަވާލުކުރި އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ ފަރާތަށްކަމަށާއި މި ފައިސާ ހަވާލުކުރި މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުންވެސް ދެކެވިކަމަށެވެ. އަދި ދޯނި ވިއްކާލުމުގެ މުޢާމަލާތަކީ އެއްބަސް ފުރިހަމަ ވެފައިވާ މުޢާމަލާތެއްނޫންކަމަށެވެ. ބުނުމުން ދޯންޏާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކާއި އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވަކި ކަމަކާ މުޢާމަލާތްތަކެއް އޮތްކަން އެނގެން ނެތްކަމަށް ބުނެފައިވެއެވެ.

ސިޔާދު ޢަލީ[8] / ދަރުމަވަރު ނަންބަރު 6771، މާލެ

9. ސިޔާދު ޢަލީގެ ހެކިބަހުން ބަޔާންވަނީ، ސިޔާދު ޢަލީ އަކީ އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ ފަރާތާއި އެކު "ކާޑީ" އެވް ކާރު ދޯނި ބަލަން ދިޔަ ފަރާތްތަކުގެ އެތެރެ ދޯނި ބަލަން ދިޔައީ އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ ފަރާތުގެ ވަކީލުން އަބްދުއްރަޙްމާން ބުނެގެން ކަން އެނގޭ ހެކިބަހުން އެނގެންއޮތުމެވެ. ދޯނިން މީހާ ބަނދަރު އަދި ރިސޯޓާއި ދެމެދުން ހެކިވެރިޔާ ބުނެފައިވަނީ، އެ ދޯނި ގެންނަން މަސައްކަތް ކުރި ދުވަސްވަރު ސާފު ހަވާލު ކޮށްފައި ދޯނީގެ ރިސޯޓް އާއި ދެމެދުން ވަގަތުތަކެއް ދަތުރުކޮށް ވަގަތު ދަތުރެއް 3 މިނެޓް ރިސޯޓް ވަގުތު ދޯނި ގެނެވުނެވެ. ނަމަވެސް އެކި ފަހުން އެ ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ހިނގި މުޢާމަލާތް ނުނިމުނު ކަމަށެވެ.

ހަސަން ޒަރީރު[9] / ބޮޑުފަޅުރޯގެ، ހ. ބަސްރީވާ

10. ހަސަން ޒަރީރުގެ ހެކިބަހުން ބަޔާންވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފު ޢަރުޟާ ފަރާތާއި ވަކި ވަކިން އެންމެ ދިމާވެ ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔަ، އެ ދުވަސް ދެކުން ބަލަހައްޓާ ދޯންޏެއް ގަނެގެން ވާހަކަ ދައްކަމުން

---

[8] ދ.ރ.ކ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު A078343

[9] ދ.ރ.ކ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑު ނަންބަރު A065735

ކަމަށާއި، ދޯނި ގަތުމަށްފަހުވެސް އެ ދޯންޏަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ބުނެފައިވީ ނަމަވެސް ދޯނީގެ ހިއްސާއާ ގުޅޭ އެއްވެސް ދަޢުވާއެއް އުފުލާފައި ނުވާ ކަމަށް އޭނާ ހެކިބަސް ދީފައިވެއެވެ.

ޙުސައިން ޔޫސުފް[10] / [illegible]، ސ. [illegible]

11. ޙުސައިން ޔޫސުފްގެ ހެކިބަހަށް ބަލާއިރު، "[illegible]" [illegible] ބައި ދޯންޏަކީ އިސްތިސްމާރުކާރު ފަރާތްތަކާއި އިސްތިސްމާރު [illegible] ފަރާތް [illegible] ދިން ދޯނީގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، ނަމަވެސް [illegible] އިސްތިސްމާރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (އިސްތިސްމާރުކާރު ފަރާތްތަކުގެ [illegible] [illegible]) ދޯނި ގަތުމަށް -/150,000ރ (އެއްލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) ދިން ކަމަށް އޭނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަނބުރާ ދައްކާން ކަމަށް އިސްތިސްމާރު ފަރާތަށް [illegible] ހެކިބަސް ދީފައިވެއެވެ.

12. [illegible]

މޯލްޑިވްސް އިސްލާމިކް ބޭންކުގައި "އަލީ ޖަވާދު އެންޑް އަދަރސް" (Ali Javad & Others) ގެ ނަމުގައި ހުޅުވާފައިވާ ބޭންކް އެކައުންޓުގެ ސްޓޭޓްމަންޓު

12.1 ބޭންކުން ސްޓޭޓްމަންޓަށް ބަލާއިރު އެ ސްޓޭޓްމަންޓަކީ 24 އޮގަސްޓު 2013 އިން ފެށިގެން 21 ޖަނަވަރީ 2016ގެ ނިޔަލަށް ނަގާފައިވާ ސްޓޭޓްމަންޓެކެވެ. އެގޮތުން އެ އެކައުންޓަށް ފައިސާ ޖަމާވެފައިވަނީ 2013 ވަނަ އަހަރު އެކަނިކަމެވެ. އޭގެ ފަހުން އެ އެކައުންޓަށް އެއްވެސް ފައިސާއެއް ޖަމާވެފައިނުވެއެވެ.[11]

---

[10] ދ.ރ.ކ. އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A062998

[11] އެމް.އައި.ބީ ސީ.އައި.އެފް ނަންބަރު 35000443

މުޙައްމަދު ސަލީމް "ކުރި" އެމް ބިއާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޚަރަދު ކުރިކަން [illegible] [illegible] [illegible]

13. އެ ލިޔުމަށް ބަލާއިރު، އެލިޔުމަކީ "ބިލް" އަދި "ރ" (ރުފިޔާ) ޖަހައި ފައިސާގެ އަދަދުތަކެއް ޖަމާކުރައިވާ ލިޔުމެކެވެ. އެލިޔުމަކުން ބިލް ހުރި ފޯމެއް، ބިލް [illegible] ޖެހޭ ފޯމެއް އަދި ބިލްތަކުގެ ތަފްސީލުގައި ކުރި މަސައްކަތްތަކެއްވެސް އެނގޭކަން ނުވެއެވެ. ހަމައެއާއެކު އެ ލިޔުމުގައި ބިލްކޮށްފައިވާ އަދަދަށް މުޙައްމަދު ސަލީމް މަސައްކަތް ކުރިކަން އެނގޭން އިތުރު ހެއްކެއްވެސް ހުށަހަޅާފައިނުވެއެވެ.

14. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ހެކިބަސް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] ފަރާތް [illegible] "ކުރި" އެމް ބިއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެނގެންނެތެވެ. ނަމަވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވާކަން އެނގެންނެތެވެ.

15. "ކުރި" އެމް ބިއާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ [illegible] އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] 150,000/-ރ (އެއްލައްކަ ފަންސާސްހާސް ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނުންގޮތުން އަންގައިދެއްވައެވެ. އަދި ޝަރީޢަތުގައި އުސޫލުތަކުގެ ހިއްސާ ބައެއް ބާރުވެރިކަމުގައި، ޝަރީޢަތް ގެންދަވަން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ކަންކަމުގައި އުސޫލުތަކުން އިސްތިސްނާ ކުރި ބާރުވެރިކަންތަކުން އަންގައިދޭ ހުއްދަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެއްބަސްވުމުން ހަމައެކަނި ޤާނޫނުން ހަވާލާދީ ނުވަތަ ރަނގަޅު ރާއްޖެތެރޭން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތްތަކާއި އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ފަރާތުގެ މުދަލުގައި "ކުރި" އެވް ރިޓް ޝަރީޢަތުގެ ގޮތުގެ ބައެއްސަރުކާރު ބަލައިގަތުމުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަން އަންގައެވެ.

16. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހިއްސާ ދަޢުވާކުރަނީ ބޭރުގައި ފެންވަރު ގަވާއިދަށް ބައްލަވާލެއްވުމަށް އަދި ޢިލްމީ ފަރާތަކުން ހިފެހެއްޓުމަށް ގޮތަށް ޢަމަލުކުރާ އެކަމަށްވާ ސަލާމަތީ އަދާކުރާ ބޭރުގެ ތަޢާރުފުކުރެވި "ކުރި" އެވް ރިޓް ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަކާއި އިސްތިއުނާފު ކުރެވޭ ފަރާތުގެ ހިއްސާ އެއް ޝަރީޢަތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބޭރުގައި ކުރީ ހިއްސާ ދަށުން. ސަލާމަތީ އެ އަދާކުރާ ހިފެހެއްޓި ޝަރީޢަތް ބޭނު މިއީމިފަދަ ކަމަކަށް އެ ސަލާމަތީ އިން އަންގައިދެއްވައިފިނެވެ. އަދި އެކަން ސާބިތުކޮށްދެނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެކަމަށްވާ ހިއްސާ ދަޢުވާކުރަނީފައިވާނެވެ.

17. ދެވަނަ ބައްޔަ ހިއްސާ ގޮތުގައި ދަޢުވާކުރާ ޤަވާޢިދަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ތަރައްޤީ މުޢާމަލާތު ސަރުކާރު "ކުރި" އެވް ރިޓް ޝަރީޢަތް ކުރި މަސައްކަތް އެންގައިދިނުމުގެ ގޮތުގައި ދަޢުވާ ޤަވާޢިދުތަކުގައި އެފަރާތުން ބޭނުމުގައިވަނިކޮށް، އެޤަވާޢިދުގައި ދުރު މުޢާމަލާތުގެ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކޮށް އެއް އެކަން ސާބިތުކޮށްދީފައި ވާތީ ހިއްސާ ނުކުރެވޭނެކަން އަންގައިދެއްވައެވެ.

18. އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ދަޢުވާތަކުގެ ބަލަހައްޓާ އަދާކުރާ މަތިން ދެކޮޅުވެ، އެ ދަޢުވާކުރާ ސިވިލް ކޯޓުން ޢިލްމީ ފަރާތްތަކުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދައުލަތް ގޮތް ބޭރުގައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު ޝަރީޢަތުގެ ނިޒާމުގެ ޤާނޫނީ ދަޢުވާ ނަންބަރުގައި 1137/Cv-C/2017 ސަރުކާރު ދަޢުވާގެ ދަޢުވާއާ ސަރުކާރުން ފަރާތަކުން ކުރީގައި ހިއްސާ ދަޢުވާތަކުން ސަރުކާރުން ފަރާތަކުން ކުރީގައި ހިމާޔަތް

ކަން އެނގެން އެބައެވެ. އެހެންކަމުން ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހެކިތަކަކަން
ތަކަކަން ތަޙުޤީޤުކުރާ ކަމަށް ބުނެވޭކަން ނެތެވެ.

އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާގެ ސާބިތުކުރުމަށް ހެކި ދަޢުވާގެ ނުކުތާތަކުން ކޯޓަށް ފިޔަވަޅު އެޅުއްވުމުގައި ހުއްޓުމަކާ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމަށްފަހު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބެލުމުގެ ބާރު ކޯޓުތަކުގެ ނިޒާމުގެ އިސްތިއުނާފުކުރުމާ ގުޅިގެން ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ ހުށަހަޅައިދިނުމަށް ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުން އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ފަރާތުން ފުރުޞަތު ދޭތެރޭގައި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަމަށް ބެލުން ހުރަހަކަށް ނުވެއެވެ

19. ފަރާތްތަކާއި، ކުރާ އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ތަޙުޤީޤުކުރާ "ކުރި" އެވެ ކިޔާ ފޮނި އިސްތިއުނާފު ކުރާ ވަކީލުންނާއި،
އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާ ފަރާތުން ދެކޮޅު އަޑުއެހުމުގެ ވަގުތުގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ހެކި ބަޔާން ކުރުމުގެ
ހުކުމްކުރައްވާފައެވެ. ނަމަވެސް މި ހުށަހަޅާ ބަޔާނުގެ އަޑުއެހުމުން އެފަރާތުގެ ދުވަހުގައި ވަގުތުގެ ތެރެއިން
ސާބިތުކުރުމަށް ކުރި ހުށަހަޅައި ދަޢުވާކުރެވުނު ސަބަބަކީ ޤާނޫނުގެ މުއްދަތުގައި ދިފާޢުގެ ފުރުޞަތު ހުރި
ތަނުގެ ދިފާޢު އެއީ ސަބަބަކީ ޝަރީޢަތުގެ އިޖުރާއަތު ކަމަށް އިސްތިއުނާފު ވަކީލުން ބުނެފައެވެ.
މި ނުކުތާ ދަށު ތަޙުޤީޤުކުރުމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރި ވަކީލުން ހުކުރުކުރައްވާ ހެކި ދަށު ސަބަބަކީ ހުށަހެޅުން
ބަޔާން، އެހުށަހެޅުމަށް މައްސަލައިގެ މަޢުލޫމާތުގައިވާ "ކުރި" އެވެ ކިޔާފައި ގޮތް ބަލައިގަތުން
ތިޔާގެ ބެލުން ނުލާ ދުވަސްތަކުން ހިނގާ ހުށަހެޅުނު އަދި ބޭނުމެއް ހުށަހެޅުމަށް ނިންމާފައެވެ. ހުށަހަޅާ
ދަށުގައި ހުކުރުކުރައްވައި ވަގުތު ބޭނުމަށް ފާހަގަކުރި އެކަމަށް އެވެ. މިސާލަކަށް "ކުރި" އެވެ ކިޔާ ފޮނި
ބެލުމުން ގެންގޮސް ވާހަކަ ދެކެވިއެވެ. އެގޮތަށް ބޭނުމުގެ އެކިގޮތް ހުށަހަޅައި ނެތެވެ. އެހެންކަމުން މިމައްސަލަ
ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ތަނަވަސްކަން ކަމާއި ހުރި ވަރަށްބޮޑަށް އެއްވެސް ބާރެއް ނެތްކަމަށް އަޅުގަނޑު
ދެކެމެވެ.

---

20. ވީމާ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެފަދައިން ހުރުމުން، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޝީދު އާއި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް އިއްތިފާޤުވެވުނެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރުމުން، އަޙްމަދު އަބްދުއްރަޝީދު އާއި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1137/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމް